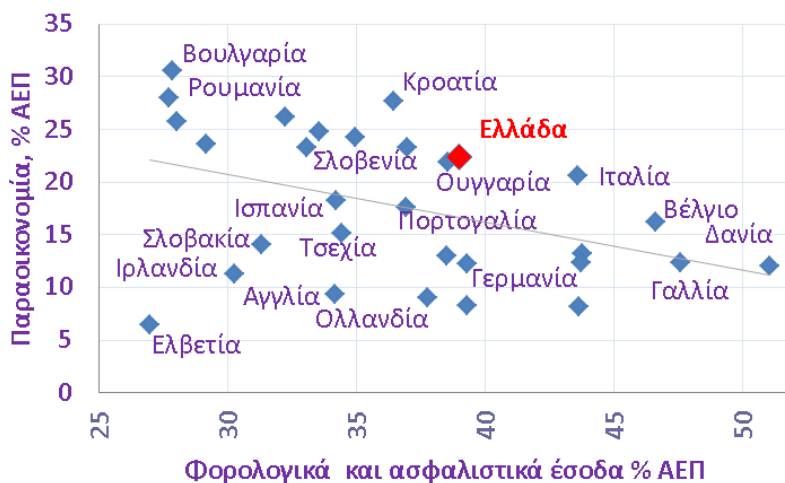

Επισκόπηση

- Η χώρα εφαρμόζει ένα πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής που ολοένα και περισσότερο δίνει έμφαση στην αύξηση των φορολογικών συντελεστών και όχι στην επέκταση της φορολογικής βάσης. Η εισπραξιμότητα των φόρων είναι κάτω του 50% αυξάνοντας έτσι κατακόρυφα τη φορολογική επιβάρυνση των συνεπών φορολογουμένων και των οργανωμένων επιχειρήσεων. Η καταθλιπτικά επαναλαμβανόμενη υπερφορολόγηση της ελληνικής οικονομίας θα οδηγήσει σε ένα νέο κύμα όξυνσης της φοροδιαφυγής, της φοροκλοπής και του λαθρεμπορίου. Στο πλαίσιο αυτό, η προώθηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών προβάλλει ως μία ελπιδοφόρα λύση που, δεδομένης της υπερφορολόγησης και της ανεπάρκειας του παραδοσιακού φοροεισπρακτικού μηχανισμού, μπορεί να διευκολύνει την πάταξη της φοροδιαφυγής, ώστε να ελαφρυνθεί σε σχετικούς όρους ο σύννομος πολίτης και, ενδεχομένως, να καταστεί δυνατή η μείωση των φορολογικών συντελεστών ώστε να τωπηθεί η αναπτυξιακή διαδικασία στην οικονομία. Οι πολιτικές αυτές καθίστανται σήμερα απολύτως απαραίτητες και επιβάλλεται να προωθηθούν στο πλαίσιο των αναπτυξιακών δράσεων της πολιτείας, μαζί με τον αναπτυξιακό νόμο και τις δράσεις των διαρθρωτικών ταμείων της κοινότητας. Ειδικότερα, για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές, τα οφέλη είναι πολλαπλά τόσο για τις οργανωμένες επιχειρήσεις, όσο και για τους καταναλωτές αλλά και για το κράτος. Μελέτες που έχουν γίνει από τον ΣΕΒ και άλλους φορείς, υπολογίζουν ότι οι ηλεκτρονικές συναλλαγές στην Ελλάδα, σε ορίζοντα διετίας, μπορούν να μειώσουν την έκδοση εικονικών τιμολογίων κατά 60% και να οδηγήσουν σε «άσπρισμα» της παραοικονομίας κατά 10%, να αυξήσουν την εισπραξιμότητα του ΦΠΑ κατά €1 δις ετησίως και να μειώσουν το κόστος των προμηθειών για το Δημόσιο κατά €200 εκατ. ετησίως. Το κόστος λειτουργίας των επιχειρήσεων μπορεί να μειωθεί ετησίως κατά €1 έως €1,5 δις μέσω της εφαρμογής της ηλεκτρονικής τιμολόγησης. Οι μόνοι χαμένοι θα είναι όσοι φοροδιαφεύγουν και χρησιμοποιούν τη φοροκλοπή και το λαθρεμπόριο ως ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για να καλύψουν τη χαμηλή παραγωγικότητα της επιχειρηματικής τους δράσης ή/και για να θησαυρίζουν στην παρανομία. Αυτό συμβαίνει καθώς το φορολογικό σύστημα είναι έτσι διαρθρωμένο ώστε να ευνοεί όχι μόνο όσους έχουν αντικειμενικά χαμηλά εισοδήματα, αλλά και όσους δηλώνουν χαμηλότερα εισοδήματα των πραγματικών, ώστε να εκμεταλλεύονται τους σχεδόν μηδενικούς συντελεστές του φόρου εισοδήματος στα χαμηλά κλιμάκια και να φορολογούνται στη βάση τεκμηρίων όσο το δυνατόν επεικέστερα. Το απόστημα αυτό της φοροδιαφυγής δεν μπορεί να συνεχισθεί επ' άπειρον, ιδίως σήμερα που επιβάλλεται τόσο υψηλή φορολογία. Η προώθηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών προσφέρει τη δυνατότητα της επιτυχούς μετάβασης σε μία δικαιότερη κοινωνία, όπου το φορολογικό σύστημα δεν συντηρεί εν ζωή, και σε βάρος του κοινωνικού συνόλου, παρανομούντες, ώστε να δοθεί μια ανάσα στην υγιή επιχειρηματικότητα, που ανταγωνίζεται στην παγκόσμια αγορά, κουβαλώντας στην πλάτη και όλα τα βαρίδια του ελληνικού συστήματος προστασίας της εγχώριας παραβατικότητας.
- Η κόπωση της φορολογικής ύλης, η οποία είναι συμβατή με την τάση αποδυνάμωσης του ΑΕΠ, δεν επιτρέπει την αύξηση κρατικών εσόδων χωρίς αύξηση συντελεστών, όπως δείχνει η αυξητική πορεία των εσόδων από ΦΠΑ αλλά και η αδυναμία των άλλων φορολογικών εσόδων, τα οποία τώρα θα έχουν αύξηση συντελεστών. Την ίδια ώρα οι δαπάνες για μισθούς και συντάξεις υποχωρούν πλέον ορατά. Η εμπιστοσύνη των καταναλωτών σταθεροποιείται, αν και σε δυσμενή επίπεδα, την ώρα που οι προσδοκίες στη μεταποίηση χειροτερεύουν, ενώ στις κατασκευές και τις υπηρεσίες βελτιώνονται. Χρηματοδότηση, καταθέσεις, λιανικές πωλήσεις και η αγορά επαγγελματικών ακινήτων έχουν σταθεροποιηθεί, αν και με επιμέρους σημάδια αδυναμίας και σε χαμηλά επίπεδα. Η έρευνα ανταγωνιστικότητας του IMD καταγράφει νέα σημαντική υποχώρηση για τη χώρα μας, κυρίως ως αποτέλεσμα των capital controls. Τέλος, η έρευνα της EKT για την πρόσβαση σε χρηματοδότηση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων καταγράφει μια ελαφρά βελτίωση σε σχέση με την περίοδο επιβολής των capital controls, αν και η Ελλάδα παραμένει η μόνη χώρα στη ζώνη του ευρώ στην οποία οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν πολύ σοβαρά προβλήματα πρόσβασης σε χρηματοδότηση.

Παραοικονομία και έσοδα κράτους από φόρους και εισφορές

([Schneider et al.](#) και Ευρ. Επιτροπή, AMECO. 2015)

Τομέας Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Μιχάλης Μασουράκης
Chief Economist
E: mmassourakis@sev.org.gr
T: +302115006104

Μιχάλης Μητσόπουλος
Senior Advisor
E: mmitsopoulos@sev.org.gr
T: +302115006157

Θανάσης Πρίντσιπας
Associate Advisor
E: printsipas@sev.org.gr
T: +302115006176

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

Ηλεκτρονικές συναλλαγές παντού!

Οι ηλεκτρονικές συναλλαγές παρέχουν σημαντικά πλεονεκτήματα:

- Δημιουργούν τις προϋποθέσεις για νέα προϊόντα και υπηρεσίες, νέες θέσεις εργασίας και συμβάλλουν στη μείωση των διοικητικών βαρών των επιχειρήσεων, διευκολύνοντας και τη διοικητική τους συμμόρφωση.
- Παρέχουν μεγαλύτερη ασφάλεια στις συναλλαγές του καταναλωτή και εξοικονομούν χρόνο, ενώ επιτρέπουν την αναζήτηση χαμηλότερων τιμών για αγαθά και υπηρεσίες.
- Συνεισφέρουν στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, της παραοικονομίας (Διάγραμμα 1, 2, 3, Δελτίο 10/9/2015) και του λαθρεμπορίου, αυξάνοντας κατ' επέκταση τα δημόσια έσοδα (Διάγραμμα πρώτης σελίδας).

Οι στόχοι που ενδεικτικά μπορούν να επιτευχθούν μέσω της προώθησης των ηλεκτρονικών συναλλαγών στην Ελλάδα, σε οριζόντα διετίες, είναι:

- Μείωση της παραοικονομίας στο τέλος της περιόδου κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες.
- **Αύξηση της εισπραξιμότητας του ΦΠΑ** κατά, τουλάχιστον, 1 δις € ετησίως
- Μείωση **του κόστους των προμηθειών για το Δημόσιο** κατά, τουλάχιστον, 200 εκ. € ετησίως
- **Μείωση του κόστους λειτουργίας των επιχειρήσεων**, περίπου, 1-1,5 δις € ετησίως, μέσω της εφαρμογής της ηλεκτρονικής τιμολόγησης
- Μείωση **της έκδοσης εικονικών τιμολογίων** κατά, τουλάχιστον, 60%

Οι ηλεκτρονικές συναλλαγές στην Ελλάδα συνεχίζουν, δυστυχώς, να παρουσιάζουν χαμηλότερη διείσδυση σε σχέση με τις λοιπές ευρωπαϊκές χώρες. Η Ελλάδα βρίσκεται στους ουραγούς της ψηφιακής οικονομίας (Πίνακας 1) παρά την επιβολή των κεφαλαιακών περιορισμών και τη ριζική αλλαγή που συντελείται στις συναλλακτικές συνήθειες και πρακτικές με τη χρήση καρτών και ηλεκτρονικών πληρωμών εν γένει. Συνεπώς, η συγκυρία σήμερα στην Ελλάδα είναι εξαιρετικά ευνοϊκή για την προώθηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου δράσης για τη διεύρυνση των ηλεκτρονικών συναλλαγών.

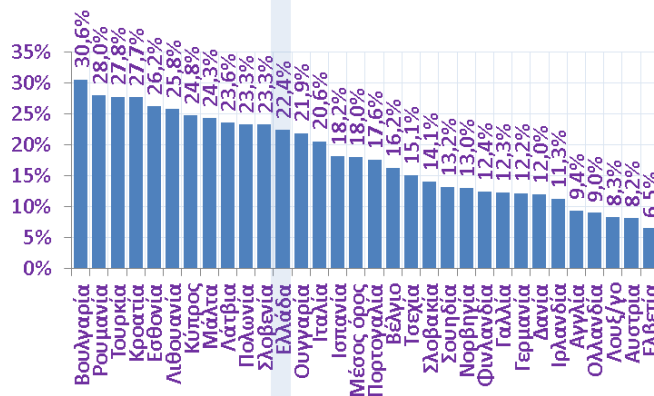
Το πρώτο βήμα για την προώθηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών είναι η **υποχρεωτική σταδιακή καθιέρωση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης** μεταξύ των επιχειρήσεων και αυτοματοποίηση του φορολογικού και ελεγκτικού μηχανισμού. Σε αυτή την κατεύθυνση έχουν προχωρήσει πολλές ευρωπαϊκές χώρες (Δανία, Νορβηγία, Ιταλία κλπ), η γειτονική Τουρκία, αλλά και χώρες της Λατινικής Αμερικής (Βραζιλία, Μεξικό, Χιλή κλπ) σε μία προσπάθεια για πάταξη της υψηλής φοροδιαφυγής.

Σήμερα στην Ελλάδα περίπου 8.000 επιχειρήσεις διακινούν ηλεκτρονικά πάνω από 15 εκατομμύρια τιμολόγια (από τα 250 εκατομμύρια που εκδίδονται ετησίως). Η καθολική υιοθέτηση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης είναι πλέον εφικτή σε ένα οριζόντιο 2-3 ετών, αφού πλέον υπάρχουν διαδίκτυακές τεχνολογίες που δίνουν ευελιξία επιλογών και τη δυνατότητα για άμεση και με πολύ χαμηλό κόστος ένταξη όλων των επιχειρήσεων και επαγγελματιών. Η καθολική υιοθέτηση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης μπορεί να εξοικονομήσει 1 έως 1.5 δις € ετησίως για τις ελληνικές επιχειρήσεις, μέσω μείωσης του κόστους διακίνησης, διαχείρισης και αποθήκευσης του φυσικού εντύπου, ελαχιστοποίησης των λαθών, αυτοματοποίησης των διαδικασιών ελέγχου καρτελών τιμολόγησης, κλπ.

Η καθιέρωση των ηλεκτρονικών συναλλαγών διευκολύνει σημαντικά, επίσης, την **αυτοματοποίηση του φορολογικού και ελεγκτικού μηχανισμού**. Ειδικότερα, αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την υποχρεωτική αποστολή των ηλεκτρονικών τιμολογίων από τις επιχειρήσεις σε κρατικό φορέα όπως η Γ.Γ.Π.Σ. του Υπουργείου Οικονομικών, επιτρέποντας στις φορολογικές αρχές έναν άμεσο, αποτελεσματικό και διαφανή έλεγχο των παραστατικών. Αυτό πρέπει να συνδυαστεί με την ανάπτυξη συστημάτων διασταύρωσης και αξιολόγησης των διαβιβαζόμενων στοιχείων (scoring), ώστε να πραγματοποιούνται στοχευμένοι έλεγχοι. Μόνον, έτσι, θα επιτευχθεί η μείωση και σταδιακή εξάλειψη των πλαστών και εικονικών τιμολογίων μεταξύ επιχειρήσεων, η συστηματική διεύρυνση των φορολογικών ελέγχων για όλη την αγορά (και όχι αποσπασματικά) και η πιο αποτελεσματική εξακρίβωση φορολογικών παραβάσεων, η άμεση πληροφόρηση της κεντρικής διοίκησης για τον αναλογούντα ΦΠΑ, και άρα βελτίωση του προγραμματισμού για τα φορολογικά έσοδα, και, τέλος, η μείωση, μέχρις αποκλεισμού, της επαφής μεταξύ επιχειρήσεων και φορολογικών αρχών με σκοπό τον περιορισμό των περιπτώσεων συνδιαλλαγής μεταξύ εφοριακών και φορολογούμενων.

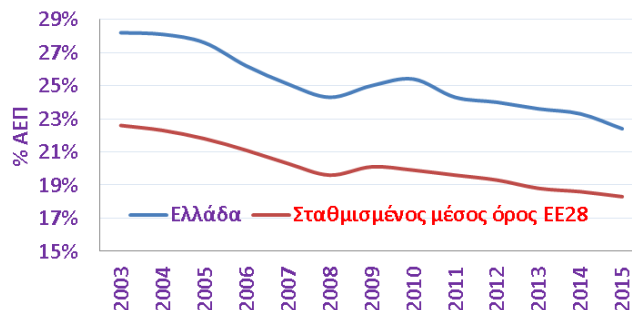
Διάγραμμα 1: Μέγεθος παραοικονομίας, % ΑΕΠ

(Schneider et al., [υπολογισμοί Ιανουαρίου 2015](#))

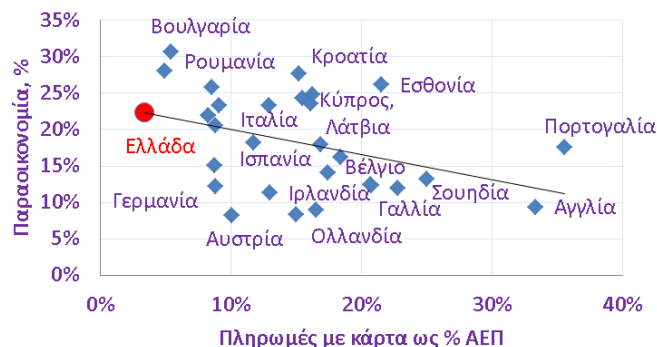

Διάγραμμα 2: Μέγεθος παραοικονομίας στην Ελλάδα και

ΕΕ-28, % ΑΕΠ (Schneider et al., [υπολογισμοί Ιανουαρίου 2015](#))

Διάγραμμα 3: Παραοικονομία και συναλλαγές με πλαστικό χρήμα (ΕΚΤ, Schneider et al., 2015/2014, σημ. μετά την επιβολή capital controls υπάρχει αύξηση χρήσης πλαστικού χρήματος στην Ελλάδα που δεν αποτυπώνουν ακόμα αυτά τα διαθεσίμα στοιχεία)

Πίνακας 1: Κατάταξη Ελλάδας ανάμεσα σε χώρες ΕΕ-28 σε επιλεγμένους δείκτες Έκθεσης Ψηφιακής Προόδου 2016.

(2016 DESI Report, Η Ελλάδα κατατάσσεται στις χώρες «που παρουσιάζουν υστέρηση»)

Επιλογή δεικτών από 2016 DESI	%	Κατάταξη ανάμεσα σε χώρες ΕΕ28
% επιχειρήσεων που χρησιμοποιεί ERP για ανταλλαγή ηλεκτρονικών πληροφοριών	2,6%	12
Κόστος συνδρομής Broadband, με όλους τους φόρους, % μέσου εισοδήματος	1,9%	21
% πληθυσμού που κάνει ηλεκτρονικές αγορές	47%	21
% πληθυσμού με βασικές γνώσεις πληροφορικής	44%	23
% πληθυσμού που χρησιμοποιεί το διαδίκτυο	63%	26
% πληθυσμού που χρησιμοποιεί ηλεκτρονική τραπεζική	21%	26
% επιχειρήσεων που χρησιμοποιεί eInvoices	4,1%	28

Παράλληλα, μπορεί να προχωρήσει η **υποχρεωτική καθιέρωση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης για τους προμηθευτές του Δημοσίου και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης**. Η λειτουργία του ηλεκτρονικού συστήματος Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) έχει ήδη ξεκινήσει και μπορεί να αξιοποιηθεί η δυνατότητα λήψης ηλεκτρονικών τιμολογίων από τους προμηθευτές της Γενικής Κυβέρνησης όπως θα είναι υποχρεωτικό σε κοινοτικό επίπεδο από τον Νοέμβριο του 2018. Το μέτρο αυτό εκτιμάται ότι μπορεί να υλοποιηθεί σε ορίζοντα 3-6 μηνών. Με βάση το γεγονός ότι στην Ευρώπη οι δημόσιες προμήθειες αντιπροσωπεύουν συνήθως το 10-15% του συνολικού όγκου εμπορικών παραστατικών σε μια χώρα, αναμένεται ότι το μέτρο της ηλεκτρονικής τιμολόγησης για τις δημόσιες προμήθειες μπορεί να εξοικονομήσει για το ελληνικό Δημόσιο περίπου 200 εκ. € ετησίως. Αντίστοιχα πλεονεκτήματα καταγράφονται ήδη σε ευρωπαϊκές χώρες που το έχουν υλοποιήσει όπως Ισπανία, Ιταλία, Νορβηγία, Δανία κλπ., μέσω της μείωσης του κόστους διαχείρισης των συμβάσεων, της καλύτερης λειτουργίας των δημόσιων προμηθειών, και της ενίσχυσης της διαφάνειας και του ανταγωνισμού.

Για την προώθηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών είναι επίσης, απαραίτητη η καθιέρωση **υποχρεωτικών πληρωμών των επιχειρήσεων προς το Δημόσιο, τους προμηθευτές τους και το προσωπικό μέσω της ηλεκτρονικής τραπεζικής**. Στο πλαίσιο αυτό, προτείνεται η υποχρεωτική καταβολή των πληρωμών των επιχειρήσεων μέσω της ηλεκτρονικής τραπεζικής, με την χρήση αποκλειστικά των επαγγελματικών λογαριασμών που θα είναι όμως ακατάσχετοι. Το μέτρο αφορά σε πρώτη φάση όλες τις πληρωμές προς το Δημόσιο (φόρους, εισφορές, δασμούς κλπ.) και τις πληρωμές προς το προσωπικό (μισθούς, υπερωρίες, άλλα έξοδα κλπ.) είτε το προσωπικό είναι πλήρους, είτε μερικής απασχόλησης, είτε τέλος αφορά εξωτερικούς συνεργάτες που αμείβονται με τιμολόγια παροχής υπηρεσιών. Με τον τρόπο αυτό, οι φορολογικές αρχές θα έχουν καλύτερη εικόνα για τα προσδοκώμενα έσοδα ενώ θα υπάρχει μικρότερη δυνατότητα απόκρυψης εσόδων, δεδομένου ότι για τυχόν διαφορές θα πρέπει να αιτιολογούνται από την επιχείρηση.

Είναι εξίσου σημαντικό, η **καταβολή των οφειλών πελατών προς τις επιχειρήσεις** να γίνεται με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής (είτε μέσω καρτών είτε μέσω e-banking) με σταδιακή θέσπιση της **υποχρεωτικής χρήσης ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής για ποσά συναλλαγών άνω των 75 €**. Για τον περιορισμό της χρήσης μετρητών στις καθημερινές συναλλαγές, καθίσταται επιτακτική η θέσπιση υποχρεωτικής αποδοχής ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής από επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια. Η υποχρεωτική αποδοχή ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής (εφόσον ζητείται από τον πελάτη) πρέπει να περιλαμβάνει τόσο τη χρήση καρτών πληρωμών (χρεωστικών, πιστωτικών και προπληρωμένων) μέσω τερματικών αποδοχής καρτών (POS), όσο και τη χρήση εναλλακτικών καναλιών εξυπηρέτησης του συναλλακτικού κοινού (π.χ. συναλλαγές ηλεκτρονικής τραπεζικής, είτε μέσω κινητού τηλεφώνου είτε με χρεοπιστώσεις λογαριασμών πληρωμών). Στο πλαίσιο αυτό, προτείνεται, η μείωση του ορίου χρήσης μετρητών στις συναλλαγές στα 250 €, με προοπτική παραπέρα μείωσης στα 75 €, ενώ οι συναλλαγές μεταξύ επιτηδευματιών προτείνεται να γίνονται μόνον ηλεκτρονικά, ή να έχουν όριο 50€. Τα όρια αυτά μπορεί να καθιερωθούν σταδιακά, μέσω διαδοχικών μειώσεων των υφιστάμενων ορίων. Έτσι, το κόστος πληρωμών στην ελληνική οικονομία θα περιορισθεί, το τραπεζικό σύστημα θα γίνει παραγωγικότερο, ενώ οι φορολογικοί έλεγχοι θα γίνουν αντικειμενικότεροι και ευκολότεροι.

Η παροχή κινήτρων σε επιχειρήσεις και καταναλωτές για την αποδοχή και τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων πληρωμών είναι αναγκαία στο μεταβατικό διάστημα. Ενδεικτικά μπορεί να εξετασθεί η έκπτωση φόρου για ηλεκτρονικά καταγεγραμμένες συναλλαγές κατά την εκκαθάριση της φορολογικής δήλωσης, η επέκταση υφιστάμενων κινήτρων που χορηγούνται από τα πιστωτικά ιδρύματα (π.χ. προγράμματα επιβράβευσης και επιστροφών) σε φορείς του ελληνικού δημοσίου, η παροχή φορολογικών κινήτρων προς τους επιτηδευματίες, ώστε να προωθούν τη χρήση ηλεκτρονικών πληρωμών και, ενδεχομένως, η διενέργεια λοταρίας για ηλεκτρονικά καταγεγραμμένες συναλλαγές, με συχνές κληρώσεις και σημαντικά δώρα, όπως γίνεται με εξαιρετική επιτυχία στην Πορτογαλία. Αντίστοιχα, η περίπτωση της Νότιας Κορέας, όπου μετά την κρίση του 1998 έγινε μια προσπάθεια αποθάρρυνσης της χρήσης μετρητών, δείχνει τη σημασία που έχουν κίνητρα όπως μια ουσιαστική μείωση του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων (στην παρούσα, μείωση συντελεστή φόρου εισοδήματος έως 1% και με όριο περίπου €2.500) καθώς και της αυτόματης διασύνδεσης της «κάρτας αποδείξεων» με τις πληρωμές από «ηλεκτρονικό πορτοφόλι» (Διάγραμμα 4). Με τα μέτρα αυτά, υποβοηθείται η χρήση πλαστικού χρήματος και κατά

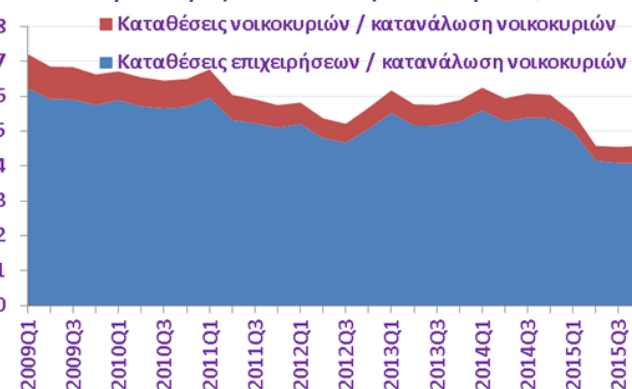
Διάγραμμα 4: Μέτρα στήριξης «πλαστικού χρήματος» στη Νότια Κορέα και έσοδα από ΦΠΑ. (Μελέτη IOBE για χρήση πλαστικού χρήματος, έκθεση Παγκόσμιας Τράπεζας για ηλεκτρονικό χρήμα στην Κορέα, ετήσιες εκθέσεις φορολογικών αρχών Κορέας)

Από το τέλος του 2011 εφαρμόζεται η «mobile Cash Receipt application», που κατήργησε τις άβολες στη χρήση μαγνητικές «κάρτες αποδείξεων». Με την εφαρμογή αυτή οι χρήστες της εφαρμογής όταν πληρώνουν για αγαθά ή υπηρεσίες, λαμβάνουν ηλεκτρονική απόδειξη και πιστώνονται στην «ψηφιακή κάρτα» αποδείξεων την αγορά ταυτόχρονα με τη χρέωση, η οποία γίνεται μέσω της ανάγνωσης «bar code» και ανεξάρτητα του αν η πληρωμή γίνει με μετρητά ή μέσω «ηλεκτρονικού πορτοφολιού». Η συναλλαγή αποστέλλεται ηλεκτρονικά αμέσως και στις αρχές.

Για τον **υπολογισμό της επιστροφής φόρου εισοδήματος**, αγοράς με κάρτα που ξεπερνούν το 25% των εσόδων από μισθούς οδηγούν **σε μείωση του φορολογητέου εισοδήματος** έως και το 30% των αγορών και μέχρι του ορίου των περίπου €2.200 ή 20% του εισοδήματος. Η άρνηση επιχειρηματία πληρωμής με κάρτα επισύρει πρόστιμο 5% του ύψους της συναλλαγής.

Διάγραμμα 5: Καταθέσεις ημεδαπών μη χπ επιχειρήσεων και νοικοκυριών προς κατανάλωση νοικοκυριών (Eurostat, TtE)

Πίνακας 2: ΑΕΠ και βασικές συνιστώσες - μεταβολές σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα προηγούμενου έτους (ΕΛΣΤΑΤ, Α' 3μηνο 2016, εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

	2015				Σύνολο	2016
	Q1	Q2	Q3	Q4		
ΑΕΠ	0,4%	0,9%	-1,7%	-0,9%	-0,2%	-1,4%
Τελική καταναλωτική δαπάνη	0,3%	1,2%	-0,7%	-0,2%	0,2%	-1,3%
Νοικοκυριών και ΜΚΙΕΝ	0,7%	1,7%	-0,4%	-1,0%	0,3%	-1,3%
Γενικής Κυβέρνησης	0,4%	-1,5%	-1,9%	2,8%	0,0%	-1,5%
Ακαθ. σχηματισμός κεφαλαίου	12,4%	-17,5%	-29,1%	-14,5%	-13,1%	-0,3%
Ακαθ. σχηματισμός παγίου κεφ.	10,2%	0,2%	-11,7%	5,3%	0,7%	-2,7%
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	3,7%	1,5%	-10,5%	-9,3%	-3,8%	-11,7%
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	9,3%	-3,3%	-19,8%	-12,5%	-6,9%	-12,8%

συνέπεια, η ηλεκτρονική καταγραφή των συναλλαγών, ενώ μειώνεται το ενδεχόμενο απόκρυψης εισοδημάτων, λόγω της παροχής κινήτρων και στα δυο μέρη της συναλλαγής. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία ειδικά στην παρούσα συγκυρία κατά την οποία η μεγάλη απόσυρση καταθέσεων, ως λόγος προς το ΑΕΠ και την κατανάλωση (Διάγραμμα 5), έχει αυξήσει το φυσικό χρήμα που κυκλοφορεί στην οικονομία.

Προκειμένου να μην υπάρχουν φαινόμενα παραπληροφόρησης ή/και εκμετάλλευσης καθώς και προφάσεις για την μη υιοθέτηση ηλεκτρονικών μέσων πληρωμών, θα πρέπει όλοι οι εμπλεκόμενοι **πάροχοι να δημοσιοποιούν, τις βασικές τιμολογιακές πολιτικές τους**, έτσι ώστε επιχειρήσεις και καταναλωτές να έχουν την δυνατότητα να συγκρίνουν και να επιλέξουν τους συνεργάτες τους.

Για την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση και παρακολούθηση, θεωρείται απαραίτητο οι ηλεκτρονικές πληρωμές να **οδηγούνται σε ειδικό Συνδεδεμένο Επαγγελματικό Τραπεζικό Λογαριασμό**. Ο λογαριασμός αυτός (έναντι ανά επιτηδευματία ανά τράπεζα) θα πρέπει να χρησιμοποιείται για χρεώσεις και πιστώσεις που αφορούν αποκλειστικά την επιχειρηματική δραστηριότητα και όλες οι κινήσεις να ταυτοποιούνται όσον αφορά στην προέλευση, να τηρείται σε πιστωτικό ίδρυμα που λειτουργεί στην Ελλάδα και, τέλος, να διέπεται από ειδικό καθεστώς έναντι των κατασχέσεων, ώστε να μην αποτελεί αντικίνητρο η αποδοχή ηλεκτρονικών πληρωμών. Έτσι, επιτυγχάνεται η αποτελεσματική διασταύρωση φορολογικών στοιχείων, η καλύτερη στόχευση και εντοπισμός υποθέσεων για έλεγχο, και, τέλος η δικαιότερη φορολογική μεταχείριση των επιχειρήσεων.

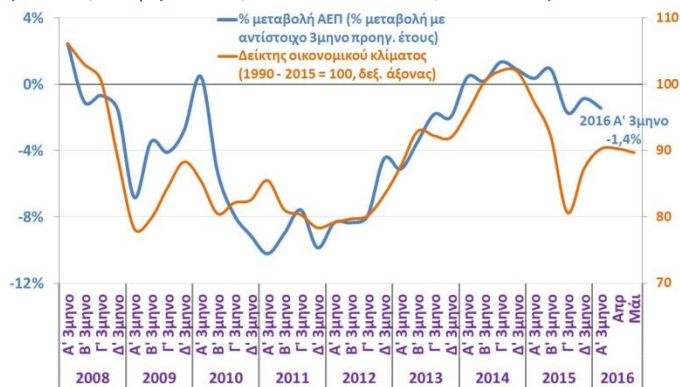
Η θέσπιση της **υποχρεωτικής καθημερινής ηλεκτρονικής συγκεντρωτικής αναφοράς των ημερήσιων εσόδων από τις επιχειρήσεις στις ελεγκτικές αρχές** θα αποτελέσει καταλυτικό παράγοντα στην προσπάθεια αύξησης των εσόδων και διεύρυνσης της φορολογικής βάσης. Η υποχρέωση αυτή, για να λειτουργήσει με όρους ισότητας και διαφάνειας, θα πρέπει να αφορά στο σύνολο των επιχειρήσεων και των ελεύθερων επαγγελματιών και να γίνεται ηλεκτρονικά. Στα οφέλη περιλαμβάνονται ο έγκαιρος εντοπισμός περιπτώσεων φοροαφυγής, η καλύτερη στόχευση για φορολογικούς ελέγχους, η διασταύρωση συναλλαγών με χρηματικές ροές, η δυνατότητα επιβράβευσης συνετών φορολογούμενων και ο ανταγωνισμός με τους ίδιους όρους των επιχειρήσεων.

Όσον αφορά στην προώθηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών στη δικαιοσύνη, η **χρήση ηλεκτρονικών παραβόλων μπορεί να βελτιώσει σημαντικά την διοίκηση των δικαστηρίων**. Σήμερα τα ηλεκτρονικά παράβολα (e-παράβολα) έχουν ενταχθεί και λειτουργούν στην πλειονότητα των φορέων των υπουργείων. Μάλιστα βάσει σχετικής νομοθετικής ρύθμισης (ΦΕΚ 1324/Β'/1-7-2015), τα έγχαρτα παράβολα έχουν καταργηθεί στις περιπτώσεις που εκδίδονται ηλεκτρονικά παράβολα. Με δεδομένο ότι ο όγκος και η πολυμορφία των παραβόλων αυτών είναι μεγάλοι, και ότι τα παράβολα εκδίδονται από τις ΔΟΥ καθώς και ταμεία στα δικαστήρια, η καθολική χρήση του ηλεκτρονικού παραβόλου για όλα τα δικαστικά και διοικητικά έξοδα προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης θεωρείται επιβεβλημένη. Έτσι, επιτυγχάνεται η καλύτερη και ταχύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη, η μείωση του διοικητικού φόρτου και του λειτουργικού κόστους των δικαστηρίων, των υπηρεσιών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και των ΔΟΥ, και συνακόλουθα βελτίωση της λειτουργίας τους, η απελευθέρωση ανθρώπινων πόρων για την ορθολογικότερη λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών, και η αποφυγή χρήσης παραποιημένων ή πλαστών παραβόλων.

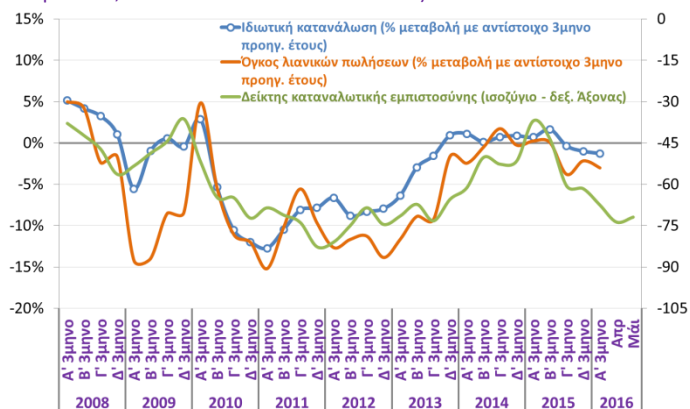
Στις δημόσιες προμήθειες, επίσης, η **καθιέρωση του συστήματος ηλεκτρονικών προμηθειών (ΕΣΗΔΗΣ)**, όπου όλα τα στάδια ενός δημόσιου διαγωνισμού θα λαμβάνουν χώρα ηλεκτρονικά, θα έχει σημαντικά οφέλη για όλη την οικονομία, με κυριότερο αυτό του δημοσιονομικού οφέλους και της εξοικονόμησης πόρων για το Δημόσιο, μείωσης της γραφειοκρατίας, και διαφάνειας κατά τη διαγωνιστική διαδικασία.

Τέλος, οι πολίτες, για να διασφαλίσουν την ασφάλεια και την ταχύτητα των συναλλαγών τους με όλους τους Δημόσιους Οργανισμούς θα μπορούσαν να αποκτήσουν ένα εύχρηστο **ψηφιακό πιστοποιητικό**, το οποίο δύναται να αποθηκευτεί ακόμα και στο κινητό τηλέφωνό τους, και να το επιδεικνύουν για να πιστοποιείται η ταυτοπροσωπία τους είτε σε απομακρυσμένες συναλλαγές (TAXISNET, κ.λ.π.) είτε σε αυτοπρόσωπες συναλλαγές, όπου απαιτείται. Το ψηφιακό πιστοποιητικό μπορεί να λειτουργήσει και ως ενιαίο μητρώο πολιτών, συγκεντρώνοντας σε ένα μόνο σημείο τους διάφορους κωδικούς που χορηγούνται σε κάθε πολίτη από τις δημόσιες υπηρεσίες (Αρ. Ταυτότητας, Αρ. Διαβατηρίου, ΑΦΜ, ΑΜΚΑ, Αρ. Άδειας Οδήγησης, κ.λπ.), απλοποιώντας και επιταχύνοντας την υφιστάμενη γραφειοκρατία.

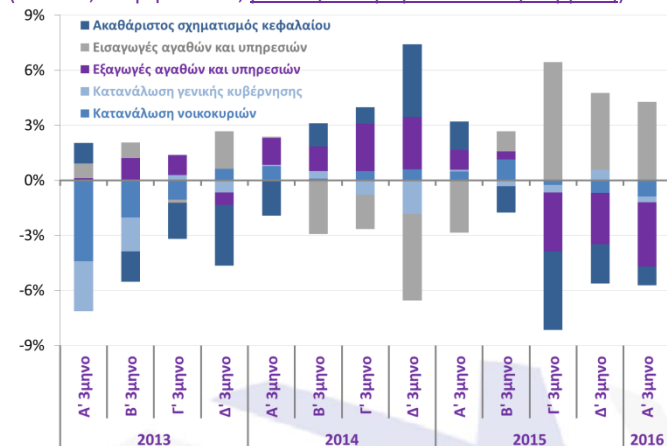
Διάγραμμα 6: ΑΕΠ και οικονομικό κλίμα
(ΕΛΣΤΑΤ, Α' 3μηνο 2016, DG ECFIN και IOBE, Μάι. 2016)

Διάγραμμα 7: Ιδιωτική κατανάλωση, λιανικές πωλήσεις και καταναλωτική εμπιστοσύνη
(ΕΛΣΤΑΤ, Α' 3μηνο 2016, ΕΛΣΤΑΤ, Μαρ. 2016, DG ECFIN και IOBE Μάι. 2016)

Διάγραμμα 8: Συμβολή στην αύξηση του ΑΕΠ
(ΕΛΣΤΑΤ, Α' 3μηνο 2016, μείωση εισαγωγών = θετική συμβολή)

Διάγραμμα 9: Εμπιστοσύνη στη μεταποίηση, προδοκίες παραγωγής και βιβλίο παραγγελιών εξαγωγών Ελλάδας
(Ευρ. Επιτροπή, Μάι 2016)

Συμπερασματικά, η προώθηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών αποτελεί υψηλή εθνική προτεραιότητα και πρέπει να υλοποιηθεί στη βάση ενός αποτελεσματικού Σχεδίου Δράσης, με την στενή συνεργασία του κράτους και όλων των φορέων της ιδιωτικής οικονομίας. Για να επιτευχθούν οι παραπάνω προτάσεις, θα πρέπει να γίνουν άμεσα όλες οι απαραίτητες αλλαγές στο κανονιστικό πλαίσιο, με την ουσιαστική υποστήριξη και ενεργή εμπλοκή των επιχειρηματικών φορέων, των επαγγελματικών ενώσεων, των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και των καταναλωτών. Συνεπώς, οι πρωτοβουλίες που θα αναληφθούν δε θα πρέπει να περιοριστούν μόνο στην επέκταση των ηλεκτρονικών συναλλαγών και το δημοσιονομικό όφελος που προκύπτει, αλλά θα πρέπει να συμβάλουν ψηφιακή σύγκλιση και τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της χώρας. Η Πολιτεία, για την προώθηση και τη διευκόλυνση της χρήσης ηλεκτρονικών πληρωμών και τη μείωση της χρήσης μετρητών, πρέπει να δραστηριοποιηθεί περαιτέρω με στόχο την ολοκληρωμένη προώθηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών στην Ελλάδα, και όχι να περιορισθεί σε μία άσκηση ισορροπιών και εφαρμογή ημεμέτρων. Και επειδή ακριβώς πρόκειται για μία σύνθετη και κρίσιμη μεταρρύθμιση, θα πρέπει η εφαρμογή της να παρακολουθείται αποτελεσματικά από τα υψηλότερα επίπεδα της κυβέρνησης, και να διατεθούν γι' αυτό το σκοπό και οι απαραίτητοι πόροι.

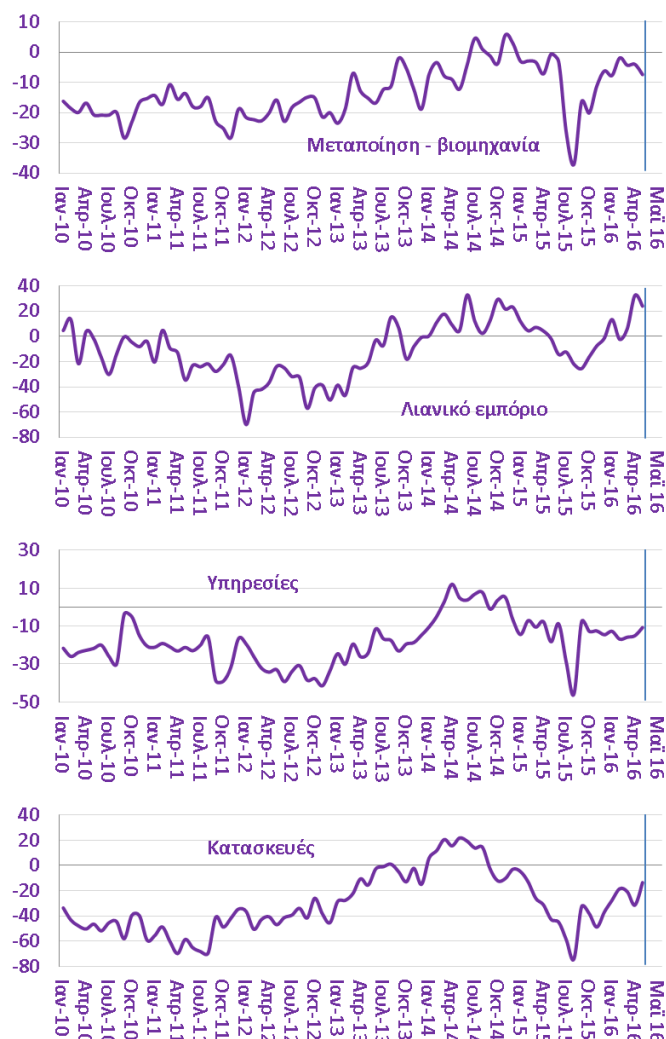
Πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις

ΑΕΠ: Στο -1,4% διαμορφώθηκε η ύφεση το Α' 3μηνο του 2016 σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ (Πίνακας 2), ελαφρά εντονότερη σε σύγκριση με τις αρχικές εκτιμήσεις (-1,3%), συμπληρώνοντας τρία διαδοχικά 3μηνα ύφεσης μετά από έξι συνεχόμενα 3μηνα ανάπτυξης και ακολουθώντας την πτωτική τάση του δείκτη οικονομικού κλίματος IOBE/E. Επιτροπής (Διάγραμμα 6). Πιο αναλυτικά, σύμφωνα με τα εποχικά διορθωμένα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, το Α' 3μηνο του 2016 το ΑΕΠ σε σταθερές τιμές μειώθηκε κατά -1,4% σε σύγκριση με το αντίστοιχο 3μηνο του 2015, έναντι υποχώρησης -0,9% το Δ' 3μηνο του 2015. Η μεταβολή αυτή προήλθε από τη μείωση της ιδιωτικής κατανάλωσης κατά -1,3%, της δημόσιας κατανάλωσης κατά -1,5%, των επενδύσεων κατά -2,7% και των εξαγωγών κατά -11,7% (Διάγραμμα 7, 8). Ειδικότερα, η μείωση των συνολικών επενδύσεων οφείλεται κυρίως στην υποχώρηση των επενδύσεων σε μεταφορικό και μηχανολογικό εξοπλισμό κατά -5,2%, ενώ οι επενδύσεις σε κατασκευές πλην κατοικιών αυξήθηκαν κατά +3,3%. Επίσης, η υποχώρηση των συνολικών εξαγωγών οφείλεται στη μείωση των εξαγωγών υπηρεσιών κατά -23,4%, ενώ αντίθετα οι εξαγωγές αγαθών σημείωσαν άνοδο +1,7%. Σε τριμηνιαία βάση, το ΑΕΠ μειώθηκε κατά -0,5%, έναντι αύξησης +0,1% το προηγούμενο τρίμηνο. Στο σύνολο του 2015 η ύφεση διαμορφώθηκε στο -0,2%, ενώ οι προβλέψεις της ΕΕ για το 2016 κάνουν λόγο για ύφεση -0,3%, εκτιμώντας ότι από το δεύτερο εξάμηνο του 2016 η ελληνική οικονομία θα εισέλθει σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Αυτό μπορεί να συμβεί εφόσον υλοποιηθεί ομαλά η συμφωνία που επιτεύχθηκε με τους εταίρους, καθώς η εκταμίευση της δόσης των €10,3 δισ. αναμένεται να βελτιώσει τη ρευστότητα στην αγορά, αφού μέρος αυτής θα χρησιμοποιηθεί για την αποπληρωμή ληξιπρόθεσμων οφειλών του δημοσίου προς ιδιώτες, η οποία, σε συνδυασμό με την πιθανή άνοδο του τουρισμού, θα αντισταθμίσει τις υφεσιακές πιέσεις που θα δημιουργήσουν τα νέα μέτρα σχετικά με τη φορολογία και το ασφαλιστικό.

Οικονομική εμπιστοσύνη: Η ελαφρά υποχώρηση του δείκτη οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα τον Μάιο του 2016 επιμερίζεται σε ελαφρά βελτίωση στην εμπιστοσύνη των νοικοκυριών, στις υπηρεσίες και τις κατασκευές αλλά και υποχώρηση στη μεταποίηση και το εμπόριο. Ειδικά στη μεταποίηση υποχωρούν οι προσδοκίες για την παραγωγή και τις τιμές, αλλά και το βιβλίο παραγγελιών εξαγωγών (Διάγραμμα 9), εξελίξεις που αντισταθμίζουν τη βελτίωση της παραγωγής τους προηγούμενος μήνες. Την ίδια ώρα, ο δείκτης υπευθύνων προμηθειών στη μεταποίηση (PMI) παρουσιάζει μικρή επιδείνωση (στις 48,4 μονάδες από 49,7 τον προηγούμενο μήνα), παραμένοντας κάτω από το επίπεδο των 50 μονάδων για 4^ο συνεχόμενο μήνα. Η υποχώρηση του δείκτη οφείλεται κυρίως στον περιορισμό των νέων παραγγελιών, τόσο από την εγχώρια αγορά όσο και από τις διεθνείς αγορές, ενώ παρατηρήθηκε οριακή μείωση των θέσεων εργασίας. Στις υπηρεσίες υπάρχει βελτίωση των προσδοκιών σε όλα τα επίπεδα και στο εμπόριο ισχυρή άνοδος των προσδοκιών για την οικονομική δραστηριότητα και τις τιμές, αν και η βελτίωση αυτή δεν αντανάκλαται στην προσδοκία αύξησης απασχόλησης καθώς αυτή είχε ανέβει σημαντικά ήδη τον προηγούμενο μήνα. Οι προσδοκίες απασχόλησης σε κατασκευές και υπηρεσίες βελτιώνονται, αν και παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα, αντισταθμίζοντας ειδικά στις κατασκευές την αδυναμία του βιβλίου παραγγελιών. Αντίθετα, στη μεταποίηση οι προσδοκίες απασχόλησης

Διάγραμμα 10: Έρευνα οικονομικής εμπιστοσύνης, προσδοκίες απασχόλησης σε βασικούς κλάδους.

(Ευρ. Επιτροπή, Μάϊ 2016)

Διάγραμμα 11: Έρευνα οικονομικής εμπιστοσύνης, προσδοκίες ανεργίας και εξέλιξης τιμών των νοικοκυριών.

(Ευρ. Επιτροπή, Μάϊ 2016)

αρχίζουν να υποχωρούν εκ νέου, τερματίζοντας την ανάκαμψη που είχε παρατηρηθεί μετά την επιβολή των capital controls και πριν φτάσουν στα επίπεδα προ του καλοκαιριού 2015 (Διάγραμμα 10). Με δεδομένες αυτές τις εξελίξεις από την πλευρά των επιχειρήσεων, πρέπει να σημειωθεί ότι οι προσδοκίες για ανεργία των νοικοκυριών, που είχαν αυξηθεί σε ιδιαίτερα απαισιόδοξα επίπεδα τους προηγούμενους μήνες, αποκλιμακώνονται ελαφρά (Διάγραμμα 11). Έτσι, μαζί με τις προσδοκίες αποταμίευσης και σημαντικών αγορών, αντισταθμίζουν την ελαφρά χειρότερηση των προσδοκιών για την οικονομική κατάσταση και τη προσδοκία αύξησης τιμών, λόγω των νέων φορολογικών μέτρων.

Λιανικές πωλήσεις: Πτωτικά κινήθηκε για 3ο συνεχόμενο μήνα τον Μάρτιο του 2016 ο δείκτης όγκου στο λιανικό εμπόριο, ωστόσο η μείωση περιορίστηκε στο -1,6% (από -6,8% τον Φεβρουάριο), ενώ σε σύγκριση με τον Φεβρουάριο του 2016 ο δείκτης όγκου σημείωσε αύξηση +4%. Παράλληλα, η υποχώρηση του Μαρτίου είναι ηπιότερη αν εξαιρεθούν τα καύσιμα και τα καταστήματα ένδυσης - υπόδησης (-0,4%), ενώ στα τρόφιμα η μεταβολή είναι θετική κατά +7% (Διάγραμμα 12). Συνολικά κατά το πρώτο 3μηνο του 2016, καταγράφεται μείωση του όγκου πωλήσεων σε όλες τις κατηγορίες καταστημάτων, με εξαίρεση τα τρόφιμα (+3,9%) και τα καταστήματα ένδυσης - υπόδησης (+1,9%), ενώ ο γενικός δείκτης υποχώρησε κατά -2,1% (Διάγραμμα 13).

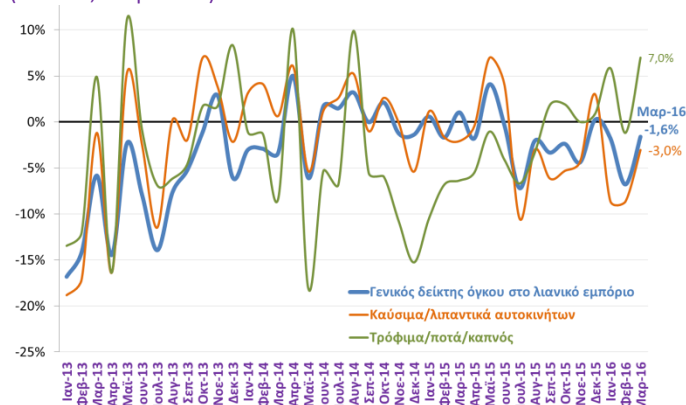
Εκτέλεση προϋπολογισμού, αναλυτικά στοιχεία: Η δημοσιοποίηση των αναλυτικών στοιχείων εκτέλεσης του προϋπολογισμού της κεντρικής κυβέρνησης για το μήνα Απρίλιο επιβεβαιώνει τη σταθερότητα των οργανικών εσόδων, με τα έκτακτα έσοδα από ANFA, την ΤτΕ και άλλες πηγές, να κινούνται περίπου στα ίδια επίπεδα με πέρυσι στο πρώτο τετράμηνο. Η σχετική αδυναμία των φόρων εισοδήματος και περιουσίας αλλά και πολλών άλλων επιμέρους φόρων, καθώς δεν έχουν ακόμα αυξηθεί οι συντελεστές σε αυτούς τους φόρους στα στοιχεία που υπάρχουν και σε σχέση με το 2015 και η κόπωση της φορολογητέας ύλης δεν επιτρέπει αύξηση εσόδων με σταθερούς συντελεστές, αντισταθμίζεται από τα αυξημένα έσοδα από ΦΠΑ (Διάγραμμα 14), όπου οι συντελεστές είχαν ήδη αυξηθεί σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2015. Την ίδια στιγμή, καταγράφεται και η υποχώρηση των δαπανών της κεντρικής κυβέρνησης για μισθούς και συντάξεις (Διάγραμμα 15), που όμως αντισταθμίζεται εν μέρει από την αυξημένη πάντα δαπάνη για επιχειρηρήσεις νοσοκομείων. Σημειώνεται ότι οι δαπάνες για μισθούς και συντάξεις είχαν επιδείξει μεγάλη ανθεκτικότητα, καθώς και κατά περιόδους αυξητικές τάσεις, τα έτη 2010-2012. Στη συνέχεια, την περίοδο 2013-15, καθώς εν μέσω της οξυτάτης πλέον ύφεσης τα έσοδα είχαν καταρρεύσει παρά τις αυξήσεις φόρων, υποχώρησαν σε χαμηλότερα επίπεδα. Πρέπει να τονιστεί ότι το Μάρτιο και Απρίλιο 2016 έχουν μειωθεί παραπέρα, ελαφρά μεν αλλά με σαφήνεια. Επιπλέον, με ουδέτερο αποτέλεσμα στον προϋπολογισμό, υπάρχει αυξημένη ανάληψη υποχρεώσεων φορέων της γενικής κυβέρνησης.

Χρηματοδότηση οικονομίας: Τον Απρίλιο του 2016, ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής της συνολικής χρηματοδότησης του εγχώριου ιδιωτικού τομέα διαμορφώθηκε σε -1,9% (-2,1% το Μάρτιο 2016), σύμφωνα με στοιχεία της ΤτΕ. Η μηνιαία καθαρή ροή της συνολικής χρηματοδότησης προς τον εγχώριο ιδιωτικό τομέα ήταν αρνητική κατά €117 εκατ. (-€146 εκατ. τον προηγούμενο μήνα). Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής της χρηματοδότησης των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων διαμορφώθηκε στο -0,6%, από -0,9% το Μάρτιο του 2016, ενώ η μηνιαία καθαρή ροή της χρηματοδότησής τους ήταν θετική κατά €175 εκατ., έναντι θετικής καθαρής ροής €263 εκατ. Αντίθετα, η μηνιαία καθαρή ροή της χρηματοδότησης προς τους ελεύθερους επαγγελματίες, αγρότες και ατομικές επιχειρήσεις ήταν αρνητική κατά €46 εκατ., έναντι αρνητικής καθαρής ροής €9 εκατ. τον προηγούμενο μήνα, με αποτέλεσμα ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής διαμορφώθηκε στο -1,3%, από -1,0% τον προηγούμενο μήνα. Τέλος, αρνητική, αλλά με μικρότερο ρυθμό υποχώρησης, ήταν η χρηματοδότηση των ιδιωτών και των ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων. Συγκεκριμένα, ήταν αρνητική κατά €189 εκατ., έναντι αρνητικής καθαρής ροής €361 εκατ. ευρώ τον προηγούμενο μήνα και ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής διαμορφώθηκε στο -2,9%, από -3,0% το Μάρτιο του 2016. Παράλληλα με τη συνέχιση της ελαφριάς συρρίκνωσης της χρηματοδότησης, υποχώρησαν ελάχιστα ως προς το Μάρτιο 2016 και οι καταθέσεις καθώς η αύξηση των καταθέσεων των νοικοκυριών κατά €774 εκατ. αντισταθμίστηκε από αντίστοιχη υποχώρηση €768 εκατ. στις καταθέσεις των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων (Διάγραμμα 16), επιτρέποντας τη συνέχιση μιας σταθερής υποχώρησης της εξάρτησης των τραπεζών από το ευρωσύστημα.

Τιμές επαγγελματιών ακινήτων: Για το σύνολο του 2015, σύμφωνα με στοιχεία της ΤτΕ, οι ονομαστικές τιμές των γραφείων υψηλών προδιαγραφών μειώθηκαν οριακά κατά 0,2% σε σχέση με το 2014,

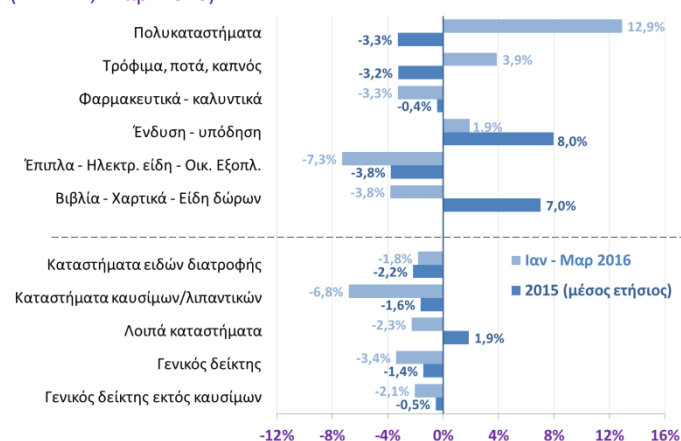
Διάγραμμα 12: Μεταβολή όγκου στο λιανικό εμπόριο

(ΕΛΣΤΑΤ, Μαρ. 2016)

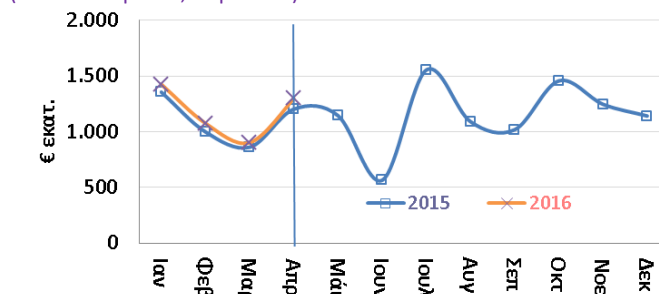
Διάγραμμα 13: Μεταβολή όγκου στο λιανικό εμπόριο

(ΕΛΣΤΑΤ, Μαρ. 2016)

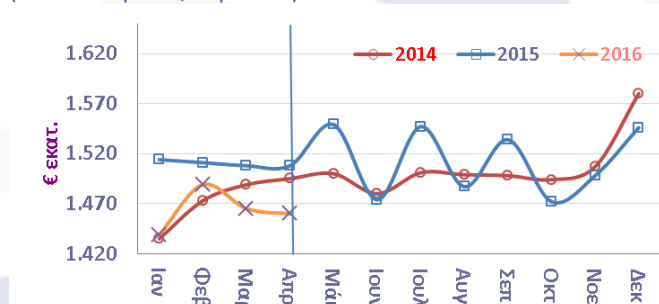
Διάγραμμα 14: Έσοδα τακτικού προϋπολογισμού από ΦΠΑ.

(Υπ. Οικονομικών, Απρ. 2016)

Διάγραμμα 15: Δαπάνες τακτικού προϋπολογισμού για μισθούς και συντάξεις κεντρικής κυβέρνησης.

(Υπ. Οικονομικών, Απρ. 2016)

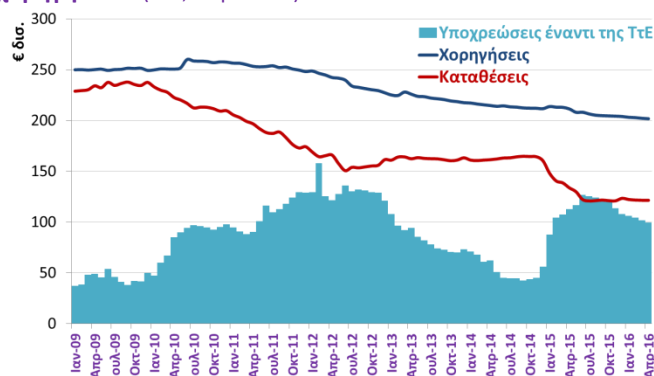
για το σύνολο της Ελλάδος, καταγράφοντας σημαντική επιβράδυνση σε σχέση με τους αντίστοιχους ρυθμούς του 2014 (-3,5%) και του 2013 (-9,9%). Ο αντίστοιχος μέσος ρυθμός μείωσης των τιμών ήταν 0,5% για την Αθήνα, 5,7% για τη Θεσσαλονίκη, ενώ για την υπόλοιπη Ελλάδα καταγράφηκε αύξηση των τιμών κατά 1,2%. Κατά το β' εξάμηνο του 2015, οι ονομαστικές τιμές γραφειακών χώρων υψηλών προδιαγραφών για το σύνολο της χώρας αυξήθηκαν οριακά κατά 0,1% σε σχέση με το α' εξάμηνο του 2015. Σε ότι αφορά τα μισθώματα, στο σύνολο του 2015, αυτά υποχώρησαν κατά -1,1% για το σύνολο της Ελλάδος, -2,1% στην Αθήνα και -1,0% στη Θεσσαλονίκη. Κατά το β' εξάμηνο του 2015, για το σύνολο της χώρας, υποχώρησαν οριακά κατά -0,3% σε σχέση με το α' εξάμηνο του 2015.

Έκθεση ανταγωνιστικότητας IMD: Η έρευνα ανταγωνιστικότητας του IMD για το 2016, με στοιχεία 2015, καταγράφει νέα σημαντική υποχώρηση 6 θέσεων για τη χώρα μας, που κατατάσσεται πλέον στη θέση 56 από τις 61 χώρες που αξιολογεί ο οργανισμός (Διάγραμμα 17). Οι κυβερνητικές επιδόσεις, οι συνθήκες χρηματοδότησης στην αγορά, η μείωση των ίσων ευκαιριών, η υποχώρηση του «brand» της χώρας στις αγορές του εξωτερικού, η υποχώρηση της νομοθεσίας σχετικά με την ενθάρρυνση της έρευνας και οι χαμηλές σχετικές δαπάνες, η αποδυνάμωση των υποδομών υγείας και η χαμηλή ενεργειακή αποδοτικότητα συγκαταλέγονται ανάμεσα στις αιτίες της χαμηλής επίδοσης της χώρας στη συγκεκριμένη έρευνα. Ειδικά η πολύ μεγάλη υποχώρηση στην «[αποτελεσματικότητα αγοράς](#)», που περιλάμβανε τις συνθήκες χρηματοδότησης και την εικόνα της χώρας στο εξωτερικά, σύμφωνα και με [ανακοίνωση του ΣΒΒΕ](#) που αποτελεί τον agent του IMD στην Ελλάδα, σχετίζεται με την επιβολή των capital controls. Έτσι, η χώρα κατατάσσεται πλέον μαζί με εμπόλεμες χώρες (Ουκρανία) ή χώρες σε κατάρρευση (Βενεζουέλα), σύμφωνα με την ανακοίνωση του ΣΒΒΕ.

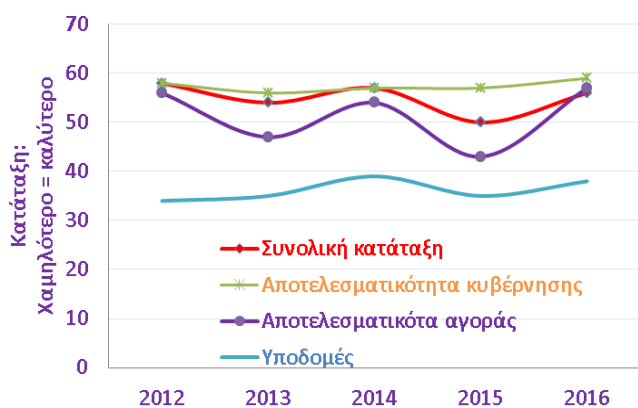
Έρευνα πρόσβασης στη χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων της ΕΚΤ: Η πλέον πρόσφατη έρευνα της ΕΚΤ για την πρόσβαση των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση καταγράφει για άλλη μια φορά βελτίωση των όρων και συνθηκών πρόσβασης σε χρηματοδότηση για τις ΜΜΕ στο σύνολο σχεδόν των χωρών μελών της ΕΕ. Στην Ελλάδα η κατάσταση παραμένει ιδιαίτερα δυσμενής, σε σύγκριση με τις άλλες χώρες της έρευνας, αν και η τρέχουσα έρευνα που αφορά την περίοδο Οκτωβρίου 15 – Μαρτίου 16 καταγράφει μια αποκλιμάκωση της αρνητικής δυναμικής, καθώς η αγορά προσαρμόζεται στην πραγματικότητα της επιβολής των capital controls, τις επιπτώσεις της οποίας κατέγραψε η προηγούμενη έρευνα της περιόδου Απριλίου – Σεπτεμβρίου 2015. Ενδεικτικά, η χειροτέρευση της δυναμικής του «κενού χρηματοδότησης» που αντιλαμβάνονται οι ΜΜΕ, μετά την έξαρση που προκάλεσε η επιβολή των capital controls το καλοκαίρι του 2015, επανήλθε σε πορεία αποκλιμάκωσης κυρίως λόγω της βελτίωσης της προσφοράς δανείων. Όμως, η πίεση στο κενό προσφοράς – ζήτησης τραπεζικής χρηματοδότησης παραμένει με διαφορά η χειρότερη στην έρευνα (Διάγραμμα 18). Η έρευνα καταγράφει για την υπόλοιπη Ευρώπη, και για πρώτη φορά από την αρχή της κρίσης, τη βελτίωση της πρόσβασης και των όρων τραπεζικής (και μη) χρηματοδότησης όχι μόνο για τις ΜΜΕ αλλά και ειδικά για πολύ μικρές επιχειρήσεις. Για την υπόλοιπη Ευρώπη η πρόσβαση σε χρηματοδότηση αποτελεί πλέον το μικρότερο εμπόδιο για τις ΜΜΕ (παραμένει σταθερά και με απόσταση το μεγαλύτερο πρόβλημα μόνο στην Ελλάδα), ενώ αντίθετα αποτελούν σημαντικές προκλήσεις η εξεύρεση πελατών, η εξεύρεση εξειδικευμένων εργαζομένων, η αύξηση στο κόστος μισθών και γενικότερα της παραγωγής καθώς και οι πιέσεις του ανταγωνισμού και οι ρυθμίσεις.

Στις περισσότερες χώρες ο κύκλος εργασιών αυξήθηκε (στο 16% των επιχειρήσεων πανευρωπαϊκά, και μόνο στην Ελλάδα μειώθηκε στις περισσότερες επιχειρήσεις), ενώ μόνο στην Ελλάδα δεν έχει βελτιωθεί τα τελευταία χρόνια ο λόγος χρέους (και δαπανών εξυπηρέτησης αυτού) προς ενεργητικό. Οι ανάγκες για δάνεια αυξήθηκαν κατά μέσο όρο στη ζώνη του ευρώ, με «ασφαλείς» χώρες στο κέντρο της Ευρώπης να καταγράφουν μείωση των αναγκών των ΜΜΕ για χρηματοδότηση ταυτόχρονα με την υπερκάλυψη των αναγκών χρηματοδότησης από διαθέσιμη ρευστότητα. Σημαντική βελτίωση της διαθεσιμότητας ρευστότητας υπάρχει όμως και σε άλλες, πλην της Ελλάδας, χώρες που είχαν πληγεί από την κρίση, όπως η Ισπανία, Πορτογαλία και Ιρλανδία. Αντίθετα, οι Ελληνικές ΜΜΕ αντιμετωπίζουν σταθερά υψηλά επιτόκια και μη διαθεσιμότητα δανείων σε πολλαπλάσιο βαθμό από τις ΜΜΕ στην υπόλοιπη Ευρώπη. Συνεχίζουν να μην προχωρούν σε αίτηση δανείου γιατί γνωρίζουν ότι θα απορριφθεί σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό από ότι στην υπόλοιπη Ευρώπη και η ενεργή αποθάρρυνση υποβολής αίτησης αποτελεί (μαζί με το υψηλό κόστος) σταθερά το μεγαλύτερο εμπόδιο πρόσβασης σε χρηματοδότηση (Διάγραμμα 19).

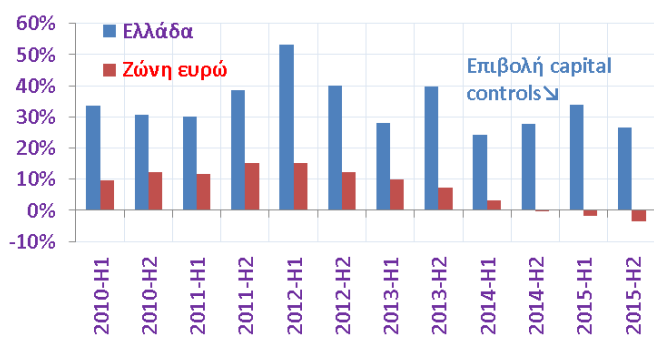
Διάγραμμα 16: Διαφορά τραπεζικών καταθέσεων – χορηγήσεων (ΤτΕ, Απρ. 2016)

Διάγραμμα 17: Κατάταξη ανταγωνιστικότητας Ελλάδας κατά IMD, θέση ανάμεσα σε 61 χώρες. (IMD, 2016)

Διάγραμμα 18: Μεταβολή «κενού χρηματοδότησης» όπως το αντιλαμβάνονται οι ΜΜΕ. (Έρευνα SAFE ΕΚΤ, Ιούν. 2016 (2015H2)). Θετικό ποσοστό = αντιλαμβάνονται αύξηση της διαφοράς προσφοράς – ζήτησης (κενού) τραπεζικής χρηματοδότησης

Διάγραμμα 19: Εμπόδια στη λήψη τραπεζικού δανείου: Αποθάρρυνση αίτησης. (Έρευνα SAFE ΕΚΤ, Ιούν. 2016 (2015H2)).

Υψηλότερο θετικό ποσοστό = περισσότερες ΜΜΕ θεωρούν ως εμπόδια στη λήψη δανείου την ενεργή αποθάρρυνση υποβολής αίτησης)

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

Ενεργητικό € 435 δισ. 72% συνόλου*	Ίδια κεφάλαια € 58 δισ. 44% συνόλου*	Πωλήσεις € 77 δισ. 46% συνόλου*	Προ φόρων κέρδη € 2,4 δισ. ** 44% κερδών***
Εργαζόμενοι 220.000	Μισθοί € 4,6 δισ.	Ασφαλ. εισφορές € 2 δισ.	Φόρος επί κερδών € 1,6 δισ.

* Άθροισμα δημοσιευμένων ισολογισμών ΑΕ και ΕΠΕ

** Άθροισμα κερδών και ζημιών όλων των επιχειρήσεων

*** Φορολογητέα κέρδη κερδοφόρων επιχειρήσεων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής.

Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών
Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα
Τ: 211 5006 000
F: 210 3222 929
E: info@sev.org.gr
www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation of Enterprises
168, Avenue de Cortenberg
B-1000 Bruxelles
M: +32 (0) 494 46 95 24
E: sevbrussels@proximus.be

Ακολουθήστε μας στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης:

Η Ελλάδα είναι
η οικογένειά μας.
Και στην
οικογένειά μας,
στεκόμαστε
πάντα δίπλα.

Στον Όμιλο FOURLIS, 65 χρόνια συμβάλλουμε στην ελληνική οικονομία και στηρίζουμε την ελληνική κοινωνία - ακόμα περισσότερο τώρα που το χρειάζεται πραγματικά. Με επενδύσεις που αγγίζουν τα €125.000.000 τα 5 τελευταία χρόνια, με χιλιάδες έλληνες μετόχους, με πάνω από 3.600 ανθρώπους που εργάζονται στις εταιρίες μας, και με ουσιαστικές ενέργειες κοινωνικής υπευθυνότητας, στεκόμαστε **δίπλα στην προσπάθεια της χώρας κάθε μέρα.**

 INTERSPORT

 IKEA

FOURLIS
ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΩΝ